

Zpravodaj obce

VI. ročník, červenec 2020

Čtvrtletník

Registrováno u Ministerstva kultury ČR
pod evidenčním číslem: MK ČR E 21 992

KOŽUŠANY - TÁŽALY

Vážení spoluobčané,

Letošní rok se nám již přehoupl do druhé půle a při pohledu zpět s údivem zjistíme, čím vším nás již letošní rok zaskočil. Po jarním zápasu se suchem, kdy se většina z nás soustředila zachycováním téměř každé kapky vody, nás překvapilo neočekávaně velké množství srážek a přivalové deště, které způsobily i v naší obci mnohým občanům komplikace v podobě zatopených sklepů a podobně. Budme však rádi, že tyto srážky zažehnaly hrozící extrémní sucho a pomohou alespoň zčásti zvednout hladinu spodní vody v našich studnách.

Tento rok se však do historie zapíše ne díky rozmarům počasí, ale kvůli nové nákaze koronavirem. Celý svět paralyzovaný prvotním šokem a opatřeními proti nákaze pomalu procítá do nové reality, kdy zřejmě obezřetnost bude stále nutná a riziko nákazy víceméně všudypřítomné. Zkrátka k rizikům současného světa přibýlo jedno další. Nezbyvá nám, než se naučit s tím žít. Na druhou stranu jsme však mohli díky této situaci zakusit pocit vzájemnosti a sounáležitosti, kdy mnozí naši spoluobčané byli dobrovolně nápomocni především v šiti roušek, donáše nákupů starším spoluobčanům a podobně. Přes všechna rizika a strach z koronaviru však nepřestaňme vnímat lidi ve svém okolí a stále vytvářejme společenství, kde si nejsme navzájem lhostejní a kam se rádi vracíme.

Petr Mazal, starosta obce

JAK SE ŠKOLA VYROVNALA S MIMOŘÁDNÝM OPATŘENÍM

V březnu 2020, rozhodnutím vlády ČR, byla naše škola uzavřena z důvodu ochrany před nákazou virem Covid 19. Nastalo období, které nám změnilo naše životy. Naši žáci zůstali ve svém domácím prostředí a výuka probíhala alternativní formou. Učivo se žákům předávalo jak doručení do domovní poštovní schránky, tak formou e-mailové adresy on-line nebo pomocí aplikací v počítači **Škola v pyžamu**.

Velkou oporou nám také byl pořad v české televizi **Učí-telka**. V určené schránce před budovou školy děti odevzdávaly vypracované úkoly, návazně jim byl doručen dopis od p. učitele, ve kterém se vyhodnotila jejich domácí aktivita. Chceme moc poděkovat všem rodičům, za ochotu a čas strávený při školní přípravě svých ratolestí v tak nelehké době. Společným úsilím školy a rodiny jsme zajistili předávání informací a snížili jsme únik vědomostí na minimum.

V květnu 2020, za dodržení přísných hygienických pravidel, se opět rozběhla na škole výuka ve 3 skupinách. Žáci, kteří nemohli ze zdravotních důvodů nastoupit, dostávali i nadále paralelně úkoly do schránek. Dokonce uvolňovací situace ve společnosti, dovolila těmto žákům navštívit školu mimo výuku školních skupin, kde mohli prezentovat své vědomosti.

Poslední dny ve školním roce čekal děti sportovní den, vycházka do ZŠ v Nemilanech, rozloučení s žáky 4. ročníku a hlavně vysvědčení.

Tyto letošní neplánované „covidové“ prázdniny nám ukázaly, že nejdůležitější v životě nejsou věci, ale je to především lidskost, vzájemnost, vděčnost, obětavost, láska k člověku a k přírodě.

Zlatka Sedláčková

Vážení čtenáři, od posledního vydání Zpravodaje došlo k dalšímu vývoji ve věci dopravy v naší obci. Tento příspěvek budu věnovat popisu činností, které byly v této záležitosti realizovány od měsíce března 2020 do června roku 2020.

Oslovení provozovatelů nákladní dopravy

Během měsíce dubna a května 2020 jsem e-mailem denně oslovila desítky provozovatelů těžké nákladní dopravy

projíždějící naší obcí s cílem zjistit jejich stanovisko, proč volí průjezd naší obcí a zda by mohli realizovat jízdu po jiné trase. Ti, kteří zde projíždí denně, nereagovali.

Od těch jiných zde vyjímám některé odpovědi: „Vše jsem konzultoval přímo s ředitelem logistiky. Přesně tato cesta, kterou popisujete, je pro nás velmi důležitá jako spojnice mezi našimi pekárny a jednotlivými distribučními centry. Manažer logistiky slíbil, že se na celou situaci podívá a zkusí najít nejschůdnější řešení pro obě strany. Bohužel Vám ale nemohu zaručit, že naše auta přestanou touto cestou jezdit.“ Nebo další: „Především je mi líto, že se na vás takto odráží navýšený průjezd vaší obcí, ale zároveň vám musím říct, že si „stěžujete“ na špatném místě. První, na koho byste se měla obrátit, je město Přerov a ŘSD, protože nebyt jich, nebyla by hlavní tepna na Zlín uzavřena a nemusel by být tento problém. Dle mých informací naše vozidla využívají tuto cestu naprosto minimálně. Pokusím se dispečerům doporučit, aby tamtudy vozidla neposílali, ale obávám se, že ubyde 1 z 1500, tak to ani nepoznáte.“

Stížnost na stav pozemní komunikace II. třídy číslo 435

V květnu jsem se obrátila se stížností na stav vozovky v obci na Správu silnic Olomouckého kraje. Popsala jsem ve stížnosti situaci s dopravou a stav vozovky, které mohou ovlivnit následnou hlučnost, vibrace a také bezpečnost cyklistů a chodců. V úvodu odpovědi bylo uvedeno, že s obsahem mého dopisu se Správa silnic může ztotožnit. Poté upozornila na některé skutečnosti, které nemůže ze své pozice ovlivnit a rozvedla je. Závěrem sdělila, že z pohledu vyhodnocení stavu vozovky silnic II. a III. třídy v olomouckém kraji je silnice II. třídy číslo 435 v dobrém stavu a poruchy jsou průběžně řešeny.

Stížnost veřejnému ochránci práv

V dubnu 2020 jsem podala stížnost ve věci dopravy v obci veřejnému ochránci práv. V následujících týdnech došlo k prošetření této stížnosti a doporučení vhodného postupu, jenž byl poté z mé strany dále realizován.

Podnět senátorovi MUDr. Lumírovi Kantorovi, Ph.D.

Dne 6.5.2020 jsem podala podnět k iniciaci legislativních změn ve vztahu k zatížení obcí v České republice nadměrnou dopravou senátorovi za obvod č. 61 – Olomouc (nestraník za KDU-ČSL) a dále ve věci omezení průjezdu vozidel nad 12 tun obcemi Kožušany – Tážaly, Blatec, Charváty a Drahlov. Pan senátor se o tuto věc začal intenzivně zajímat a dne 23.5.2020 jsme se v jeho senátní kanceláři v Olomouci setkali. Vyžádal si ode mne všechny informace a podklady, poté okamžitě telefonicky kontaktoval pana starostu Petra Mazala a svolal na den 26.5.2020 schůzku za účasti dalších starostů okolních obcí. Schůzka se zrealizovala, pan senátor podepsal naši petici a dále petici obce Charváty. Zdejší paní starostka také usilovně na změnách v dopravě pracuje již delší čas.

Dále jsem odeslala podnět senátorce RNDr. Jitce Seitlové, senátorce za obvod č. 63 – Přerov a Ing. Františku Bradáčovi, místopředsedovi Výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu Senátu ČR ve věci legislativních změn v rámci dopravy v obcích. V této věci bude i nadále činný pan senátor MUDr. L. Kantor, Ph.D. formou interpelací na Ministerstvo dopravy. Kromě toho dne 22.6.2020 odeslal dopis ve vztahu k zatížení dopravou v naší obci na Krajský úřad Olomouckého kraje, aby nás podpořil.

Dotaz ve věci měření kvality ovzduší v obci

Dne 11.5.2020 jsem se dotazovala Krajského úřadu Olomouckého kraje zda v době od 1.1.2009 do 31.12.2019 bylo prováděno měření kvality ovzduší. Odpověď byla ta, že dle informací úřadu, se měření kvality ovzduší v obci Kožušany - Tážaly v současné době neprovádí, rovněž tak nejsou známy aktivity v historii, které by souvisely s monitoringem kvality ovzduší v předmětné lokalitě. Kontaktovala jsem následně pana starostu Petra Mazala, aby o měření kvality ovzduší v obci požádal.

Petice proti zatížení nadměrnou dopravou v obci Kožušany – Tážaly a Blatec

Byla vytvořena petice s cílem umožnit projevit názor všem, kteří se cítí být dotčeni dopravou v těchto obcích. Členy petičního výboru se stali dva občané obce Tážal pan Petr Pospíšil, DiS. a Ing. Z. Kubiček, za obec Blatec pan Robert Vojtek. Pan Petr Pospíšil zajistil v součinnosti s panem starostou Petrem Mazalem zveřejnění petice v obci několika formami, jakož i dvě podpisová místa v Tážalech a Kožušanech. Děkuji panu starostovi i paní Jitce Kratochvílové za součinnost a ochotu. Pan Robert Vojtek v součinnosti se starostou obce Blatce zajistil možnost podepsání petice v této obci a na Kocandě. Všem třem členům petičního výboru tímto děkuji za jejich zájem, čas a iniciativu, kterou dané věci věnovali po několik týdnů.

Petici podepsalo přes 500 osob. Současně došlo k podpisu petice i v obci Charváty, kde bylo nasbíráno 350 podpisů. Děkuji všem, kteří se nebáli projevit svůj názor v této věci, osobně došli na petiční místo a podepsali se pod společnou věc. Toto má velkou váhu při rozhodování dotčených úřadů. V mezidobí se

uskutečnila také petiční akce i v Tovačově, díky čemuž se pak záležitosti nasměrovaly pozitivně ve smyslu omezení dopravy. Petice za obec Kožušany – Tážaly, Blatec a Charváty budou předány Krajskému úřadu Olomouckého kraje za účasti členů petičního výboru a médií k vyřízení.

Krajská hygienická stanice Olomouckého kraje se sídlem v Olomouci

Dne 3.5.2020 jsem podala žádost o poskytnutí informace s cílem zjistit, zda a kdy bylo v obci realizováno měření hluku v chráněném venkovním prostoru staveb. Bylo sděleno, že od roku 2009 nebylo v obci prováděno měření hluku v chráněném venkovním prostoru (tj. 2 metry před fasádou domu). Rok 2009 je pouze uveden z důvodu desetileté skartační lhůty dokumentů v této organizaci. Nicméně k tomuto měření nedošlo ani předtím. Na základě této informace jsem pak podala dne 28.5.2020 žádost Krajské hygienické stanici Olomouckého kraje se sídlem v Olomouci, aby na mém domě v Tážalech došlo k měření hluku. Podobnou žádost podal ještě i pan Ing. Zdeněk Kubiček, neboť jeho dům se nachází přímo u silnice. Podání těchto žádostí mělo významný dopad na průběh dalších událostí.

Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje

Dne 6.5.2020 byla podaná žádost o sdělení informací ohledně měření rychlosti v obci v letech 2016 až 2019. Na jejím základě byla podána podrobná informace, z níž vyjímám toto: *V roce 2016 byly uloženy v příkazním řízení 4 pokuty, v roce 2017 bylo uloženo v příkazním řízení 16 pokut, v roce 2018 bylo uloženo v příkazním řízení 8 pokut a v roce 2019 bylo uloženo v příkazním řízení 7 pokut.* Z těchto počtů je zřejmé, jak je nedostatečně realizována represivní složka dohledu nad bezpečností v dopravě v naší obci, nehledě na to, že zde nikdy nedošlo k vážení kamionů z důvodu kontroly jejich přetíženosti projevující se zejména hlukem a rychlým opotřebením silničního povrchu. Ve dnech od 12.12.2019 do 16.12.2019 projelo obcí průměrně v době od 00:00 hod do 24:00 hod. 30.147 vozidel dle měření Magistrátem města Olomouce. K překročení rychlosti v obci došlo v průřezu u 80,8% vozidel projíždějících oběma směry. Za dobu těchto čtyř dnů v měsíci prosinci roku 2019 obcí projelo 16.877 vozidel rychlostí 60 km/h a 905 vozidel rychlostí 80 km/h. Stovkou projelo obec 38 vozidel. Tato čísla vypovídají o tom, kolik řidičů mělo být postiženo v rámci projednání přestupku a kolik peněz v rámci výběru pokut nebylo nikdy vymáháno. Na úkor občanů, kteří jsou nuceni snášet jízdu těchto bezohledných řidičů, z nichž mnozí jsou i profesionálními řidiči.

Jednání na Krajské hygienické stanici Olomouckého kraje se sídlem v Olomouci

Dne 22.6.2020 byla realizováno ústní jednání ve věci hluku z dopravy na komunikaci II/435 v obci Tážaly na základě podnětu k měření hluku podaným panem Ing. Z. Kubičkem a mojí osobou. Jednání se účastnili mimo zástupců KHS také Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor dopravy, Správa silnic Olomouckého kraje, ŘSD, pan starosta Petr Mazal, senátor MUDr. L. Kantor, Ph.D. a já. Pan Ing. Z. Kubiček byl z jednání omluven, neboť byl v zahraničí. Jednání se chtěla účastnit i paní starostka obce Charváty, ale nebylo jí to umožněno z důvodu omezených prostor určených k jednání (opatření proti Covid). Nicméně bylo dohodnuto, že se uskuteční další jednání s cílem dosáhnout rychlé změny v dotčených obcích, a to v rámci jednání s Dopravním inspektorátem a Policií ČR, jehož se budou účastnit ti, jichž se situace týká. Jednání proběhlo v konstruktivní atmosféře a podstatný je tento závěr z něho.

Zástupce Krajského úřadu Olomouckého kraje uvedl, že od 15.6.2020 je zadán projekt ke **zhotovení omezení dopravního značení nad 12 t na II/435 z Kožušan do Tovačova. Do 15.7.2020 má být projekt zpracovaný a předjednan s policií s tím, že na podzim roku 2020 by měly být značky umístěny včetně oznámení těchto změn značení v rámci aplikací v navigaci. Osazení značek na dálnici musí ještě schválit Ministerstvo dopravy.** Závěr jednání tedy vyzněl velice pozitivně, přičemž jsem poukázala na podpis petic ze tří obcí, kde se stovky občanů vyjádřily k realizaci opatření vedoucích k omezení dopravy.

Vypadá to tedy pro nás všechny velice nadějně. Nicméně nestačí jen umístit zákazové značky. Jejich respektování se musí vynucovat a kontrolovat. Za tímto účelem budou organizována další jednání s dotčenými orgány. O jejich výsledku a dalším vývoji v této záležitosti budete informováni v dalším čísle Zpravodaje. Jsem potěšená, že Krajský úřad Olomouckého kraje uznal i bez měření hluku, že se doprava znásobila a hlučnost také. I díky tomu, že v Tovačově už proběhla petiční akce, došlo k přijetí opatření vedoucích k nastolení změny. Na tom je vidět, jak důležitým nástrojem v rukou občanů může být petiční právo.

Na základě shora uvedeného je zřejmé, že všechny změny si žádají mnoho úsilí a času. Nicméně mohu potvrdit, že kvalita života Vás občanů této obce, není dotčeným orgánům lhostejná a jsou schopné hledat společné řešení. Krátce tedy mohu s úsměvem vzkázat toto: Zatím se tedy nestěhujte a své domy neprodávejte, vypadá to nadějně.

Mgr. Michaela Sigmundová, Ph.D.

Z uvedeného článku vyplývá, jaké úsilí a kolik vynaloženého času všichni výše jmenovaní věnovali a věnují pro zlepšení životních podmínek v naší obci. Zvláště bychom chtěli vyzvednout autorku tohoto článku, která se s velkým elánem a entusiasmem pustila do boje, nebojme se toho přirovnání, s „větrnými mlýny“. Tímto jim všem jménem našich občanů vyjadřujeme upřímné poděkování.

pokračování z minulého Zpravodaje

Po roce 1990 dochází v myslivosti, tak jako v celé společnosti k významným změnám. Vychází nový Zákon o myslivosti, který ustavuje Honební společenstva a tato dávají dohromady honitbu. Honitbu po schválení orgánem státní správy (dnes Magistrát města Olomouce) si pronajímala Myslivecká sdružení (dale MS). Myslivecké sdružení

Výroční schůze mysliveckého sdružení v nově zbudované myslivně v Kožušanech Za tratí

MORAVA se sídlem v Kožušanech tak získalo honitbu zahrnující katastry obcí Kožušany, Tážaly a Blatec. Později, po výstavbě dálničního obchvatu Olomouce, nám byly přičleněny některé pozemky Slavonína, Nemilan a Nového Dvora. Celková výměra je asi 1360 ha.

Do čela MS je zvolen výbor s předsedou p. Františkem Procházkou. Pod jeho vedením nastává období budování. Je vystavěn objekt v areálu Za tratí, jehož hodnota byla více než půl mil. Kč. Výstavba trvala několik let a byla dokončena za nového předsedy Ing. Vladimíra Černocho. Objekt pak sloužil mnoho let pro potřeby MS. Probíhaly zde všechny hony, schůze, ale i oslavy Měsíce myslivosti a v neposlední řadě sloužil

jako zázemí pro zkoušky mysliveckých psů, pořádaných Okresním mysliveckým spolkem. Dnes je objekt v majetku obce, protože pozemek, na němž byl postaven, byl obecní a tak jej MS nuceně odprodalo obci za pouhou 1,- Kč.

Nastalo období zlepšování životního prostředí. Z iniciativy mysliveckého hospodáře p. Miloslava Souška myslivci napřeli své úsilí na zvelebování krajiny. Více než tři roky byla prováděna výsadba stromových alejí. Celkem bylo vysazeno cca 6 km alejí, které jsou osázeny více než tisíci stromy. Sazenice byly pořízeny pomocí státních dotací v určené skladbě s 20ti % zastoupením dub letní, jasan, lípa a javory babyka i klen, ale práce byla dílem myslivců. Již uplynulo více jak 10 let od doby, kdy byl zasazen první stromek a aleje již vytvářejí významný krajinný prvek. Zajímavé je, že tehdejší úsilí je z dnešního pohledu významným ekologickým krokem, protože se uvažuje z pohledu opatření proti suchu, že na mnoha místech republiky bude výsadba alejí nařízena. Myslivci se také podíleli na zalesnění soukromého pozemku, který navazuje na areál za tratí směrem k Tážalům.

Naším cílem je přispět ke zlepšení životního prostředí zvěře v naší honitbě. Naše představy jsou v celku jasné již dlouhou dobu. Chtěli bychom zřídit tzv. biokoridory, tedy pásy osázené keři a bylinami. Zvěř by mohla v nich volně a nerušeně migrovat a některé druhy i hnízdit. Jeden takový de facto máme. Je jím potok Romza tekoucí honitbou od severu k jihu. Byl by však potřebný další, kolmý na Romzu. Má to však jeden háček, pozemky by bylo nutno získat od soukromých vlastníků, kteří by ozeleli nájem od Zemědělského družstva. Zatím je to jen velký sen. Podobně jako úsilí o zmenšení výměry lánů a tedy vrácení některých mezi tam, kde se v minulosti nacházely.

Ing. Jaroslav Navrátil

ČERVEN, MĚSÍC MYSLIVOSTI A OCHRANY PŘÍRODY

Stejně, jak v minulých letech, tak i letos jsme si připomněli „červen, měsíc myslivosti“, neboť je to důležité období jak pro myslivce, tak i pro ochránce přírody. Tento měsíc patří v myslivosti a ochraně přírody mezi nejvýznamnější měsíce celého roku právě proto, že se rodí nejvíce mláďat různých druhů zvěře a to jak pernaté, tak srstnaté.

Hlavní úkol pro nás, myslivce, přátele myslivosti a ochránce přírody, je uchování klidu pro zvěř před predátory a neukázněnými návštěvníky polní honitby. Ne každý si totiž uvědomuje, že procházka se svým čtyřnohým kamarádem, zdánlivě prázdnou honitbou, může způsobit velké problémy zvěři, která v té době rodí mláďata nebo je krmit. Nejde však pouze o neukázněné pejskaře, ale např. o cyklisty či nezodpovědné občany, po kterých v honitbě zůstává v poslední době nepořádek v podobě černých skládek odpadu.

Tímto také apeluji na většinu slušných občanů naší krásné kožušanské přírody, aby nebyli lhostejní k lidem, kteří ničí naši přírodu. Přírodu totiž neničí sobě, ale nám všem.

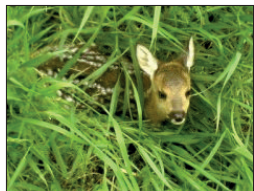
Pozor také na mláďata, která naleznete na loukách, polích či v remízcích. Často lidé podlehnou dojmům, že mládě je opuštěné a ihned se ho snaží zachránit. Nedělejte to, pokud si nejste jisti, že mládě skutečně potřebuje lidskou pomoc! Stává se to hlavně u srnek a zaječích zvěře. Matka mládě odloží a sleduje ho z úkrytu, aby svojí přítomností nepřilákala predátory, kteří jsou nebezpeční stejně jako lidé dotýkající se jich nebo se je snažící zachránit.

V současné době nás nejvíce trápí klimatické změny. Doufáme, že zvěř přežije toto období zvýšené péče o mláďata bez větší újmy a nedojde k velkým ztrátám na nově narozené zvěři. Zde více než kdy jindy platí, aby byla zvěř co nejméně rušena a nemusela vydávat svou energii na útek.

Myslete proto na ukázněné chování při návštěvě polní honitby, které by však nemělo platit pouze pro červen, ale pro celý rok.

Všem přátelům přírody a myslivosti přejí mnoho krásných zážitků při vycházkách v naší kožušanské přírodě.

Za Honební společenstvo Kožušany Morava

HONEBNÍ SPOLEČENSTVO
KOŽUŠANY MORAVA
IČO: 476 57 561

Milan Hulík
myslivecký hospodář

V případě potřeby konzultace k výše uvedeným záležitostem na tel. +420 605 475 949

V ČELE NEJVYŠŠÍHO SOUDU STANUL NÁŠ BÝVALÝ SPOLUOBČAN

20. května 2020 jmenoval prezident Miloš Zeman předsedou nejvyššího soudu JUDr. Petra Angyalossyho, Ph.D.

Narodil se v Přerově před 56 lety, dětství strávil na slovensko-maďarském pomezí. Tam absolvoval základní i střední školu. Maturoval na gymnáziu v Dunajskej Stredě. Právnickou fakultu absolvoval při zaměstnání, kdy současně pracoval v různých dělnických, technických i administrativních profesích. Soudcem je od roku 1996.

Rodáci a dříve narození určitě ví, že Petr pobýval část svého života v naší vesnici. Nebáli jsme se ho oslovit, aby se nám svěřil se svými vzpomínkami na své mládí, které prožil v Tážalech.

Už jako malý kluk rád jezdil do Tážal ke své babičce Marii Mazalové na prázdniny. Nikdy nechtěl s ostatními na tábory, těšil se na dva měsíce, které prožije u babičky a na hrátky s pejskem, kterého jí jako štěně daroval. S kamarády stavěli bunkry v Chrabáku, chodili společně chytat ryby na Močidlo, Piskáč a na rybník Suchý. V Tážalech trávil prázdniny, ještě jako dítě školou povinné, až do doby, kdy chodil na gymnázium. Když začal chodit na brigády, návštěvy u babičky už nebyly tak časté.

Po střední škole šel studovat nástavbu a rodiče se přestěhovali do Tážal, po roce se sem přistěhoval i on sám. Dvouletou základní

vojenskou službu absolvoval v letech 1984 – 1986. Do roku 1990 bydlel s rodiči v Tážalech, kde společnými silami spravovali domeček babičky.

V době, kdy ještě bydlel na jižním Slovensku, navštěvoval hudební kroužek hry na akordeon. Později sedávali se sousedy a kamarády z Tážal a Kožušan před domem a vyhrávali. Se svou partou zahajovali místní plesy Českou a Moravskou besedou. Po automobilové nehodě rodičů už neměl čas chodit do kroužku, snažil se mamince a tatínkovi pomáhat, jak jen mohl.

V současné době má jiný koníček, a to jízdu na motorce. I když má maďarský temperament po tatínkovi, nepatří mezi hazardéry a jízdu si spíše užívá.

Za maminkou dojíždí, jak to čas dovolí a pomáhá jí kolem domu. Těší se na návštěvy své dcery, díky které je už půl roku šťastným dědečkem. Už ovšem nemá čas stýkat se s kamarády z dětství, pracovní nasazení to nedovolí.

Diana Buchtová

MATEŘSKÁ ŠKOLKA

Loučení s paní školnicí Naďou Barnetovou

V naší školičce jsme se hned na počátku roku zase vrhli na všechny naše oblíbené činnosti. Bohužel naše aktivity zbrzdila nepříjemná situace, kdy musela být školka ze známých důvodů uzavřena.

Přišli jsme tím společně o různé naplánované akce (karneval, čarodějnice a spaní přes noc v MŠ, vystoupení ke Dni matek, školní výlet, Školka v přírodě a jiné).

Po znovuotevření nastoupila do školky jen polovina dětí. S nimi se snažíme společně strávené dny si co nejvíce užít. Velmi nás mrzí, že se nemůžeme rozloučit s předškoláky tradičním způsobem na Pasování předškoláčků.

Na konci června se letos neloučíme jen s předškoláky, ale odchází nám do důchodu naše milovaná paní školnice Naďa Barnetová. Touto cestou jí všichni přejeme příjemné dny zaslouženého důchodového klidu a pohody. A Vám ostatním přejeme krásné a sluníčkem prosluněné prázdninové dny.

Kolektiv MŠ

Jedny z nejhezčích výhledů z jedoucího vlaku v našem regionu můžete zažít na trati z Olomouce do Prostějova, která vede i přes naši obec. Z vagónů je po celé trase dobře vidět krásná širošířá hanácká rovina.

Poprvé si tento nevšední zážitek mohlo vychutnat několik málo vyvolených cestujících, kteří se 1. července 1870 zúčastnili slavnostní první jízdy osobního vlaku na právě dokončené nové trati Brno-Nezamyslice-Olomouc.

Po prohrané prusko-rakouské válce v roce 1866 se císař František Josef I. rozhodl zmírnit bídu na válkou těžce zasaženém moravském venkově stavbou nových železnic, mimo jiné i trasu spojující Brno s Olomoucí a Šternberkem. Koncesi na tuto trať udělil císař již 6. května 1867 Severní dráze. Současně povolil, aby budoucí trať nesla jméno Moravsko-slezská severní dráha.

Stavba železnice započala v září 1867 v Brně. Během necelého jednoho roku bylo dosaženo Nezamyslic a odtud se nejprve budovala železnice do Přerova (dokončena 5. 8. 1869) a následně do Olomouce a dále až do Šternberka.

Trať byla dobře vybavena zabezpečovacím a sdělovacím zařízením – ve stanicích se nacházely telegrafní přístroje a provoz vlaků se zabezpečoval elektrickým zvonkovým návěstním zařízením.

Policejní zkušební jízda byla provedena 30. června 1870, a protože proběhla v naprostém pořádku, uskutečnila se hned na druhý den, 1. července, slavnostní první jízda osobního vlaku. O měsíc později, od 1. srpna 1870 začali jezdit také vlaky nákladní.

Na stavbě Moravsko-slezské severní dráhy pracovalo 2100 kopáčů, 120 zedníků, 50 kameníků, 30 tesařů a 320 koní. Koleje pokládalo 150 traťových dělníků. Na výstavbě stanic, hlásek, strážních domků a skladišť pracovalo 450 zedníků, 60 tesařů, 30 kameníků a 600 dalších pomocných dělníků.

Blatecký, tážalský, kožušanský, jakož i všechny další železniční mosty na této trati postavili italská kameníci, protože takové náročné odborné práce tehdy ještě naši lidé neuměli.

Na stavbě úseku z Vrbátka do Olomouce bylo zaměstnáno také mnoho občanů z Kožušan i Tážal. U Nemilan se kopal do terénu

Výh. výs. dráha císaře Ferdinanda a mor.-slez. severní dráha.

Dopravování

osob, zavazadel a zboží na rychlo poslaného
na částečné trati mor.-slez. severní dráhy
z Nezamyslic Olomoucem do Šternberku.

Podepsané ředitelstvo uvádí co dodatek k návěští ze dne 17. června t. r. tímto u všeobecnou vědomost, že

od 1. srpna t. r. počínaje

budou se přijímati ku dopravování osoby, zavazadla a zboží na rychlo poslané na částečné trati mor.-sl. severní dráhy
z Nezamyslic Olomoucem do Šternberku
a sice na stanicích:

Nezamyslice, Bedihošť, Prostějov, Vrbátky, Olomouc, Bohuňovice (zastaveníště) a Šternberk.

Od tohoto dne tedy budou se na jmenovaných stanicích a do nich jízdní lístky vydávati a zavazadla, jakož i zboží na rychlo poslané přijímati a dopravovati.

Ve Vídni, 22. července 1870.

Ředitelstvo.

Na reklamním dobovém plakátu chybí zastávka Blatec, protože byla zřízena až v r. 1884

obrovský zásek a tisíce kubíků zeminy se pomocí ručních vozíků (koleček) a koňských potahů přemísťovalo na místa, kde bylo naopak nutno vytvořit násep.

Mzdy pomocného dělníka se tehdy pohybovaly v rozmezí přibližně 80 krejcarů až 1 zlatý denně, což bylo na obživu více jak dostačující, neboť porce polévky se prodávala za 2 krejcare a bochník chleba za 12 krejcarů. Šikovní furverkáři (formani) si vydělali i 3 zlaté za den.

Pro mnohé naše nemajetné občany byla stavba železnice požehnáním, protože jim pomohla „vytrhnout“ se z bídy. Na druhé straně se tato trať stala dodnes nepřekonatelnou překážkou pro stavební růst naší obce západním směrem.

Milan Ženčák

PODĚKOVÁNÍ ZA ZÁCHRANU ŽIVOTA

Chtěli bychom prostřednictvím tohoto článku vyjádřit veliké poděkování panu Romanu Brenzovi, rodákovi z Kožušan č. 107, který včasným a odborným poskytnutím první pomoci, bezesporu zachránil život naší občanky paní Jarmile Mazalové, jež byla postižena náhlou zástavou srdce.

Roman Brenza je zaměstnán u Zdravotnické Záchrané služby Olomouckého kraje, jako řidič - záchranář. V osudný den neměl službu na záchrance, ale byl doma, ve své dílně. Náhodou telefonoval se svým kolegou, záchranářem, který zrovna zachytil ve vysílačce výzvu pro posádku záchrané služby „**bezvědomí se srdeční zástavou u ženy v produktivním věku, obec Kožušany**“. Kolega zprávu ihned Romanovi přetlumočil, a ten se bez váhání na svém bicyklu, během chvilky dopravil na místo události. Mezitím dispečerka zdrav. záchrané služby prostřednictvím telefonu, navigovala sestru postiženou, paní Jitku Mazalovou, k úkonům v provádění první pomoci. Po příjezdu na uvedenou adresu

Roman převzal iniciativu a prováděl neodkladnou resuscitaci, nepřímou srdeční masáž a umělé dýchání, až do příjezdu svých kolegů, záchranářů. Ti pacientku odborně zajistili a v umělém spánku ji transportovali na specializované pracoviště k definitivnímu ošetření.

Jarmila Mazalová se po pár týdnech uzdravila a vrátila k normálnímu životu, k čemuž jí blahopřejeme. A Romanu Brenzovi, který má na záchraně jejího života lví podíl, patří náš obdiv, uznání a veliký dík.

Redakční rada

VÝROČÍ UKONČENÍ 2. SVĚTOVÉ VÁLKY A PIETA ZA JEJÍ OBĚTI

8. května letošního roku jsme si připomněli 75. výročí ukončení 2. světové války a také 75. výročí válečných obětí, občanů naší obce.

Toto velice významné výročí jsme letos nemohli organizovat s účastí veřejnosti, tak jako v minulých letech. Důvodem byla celosvětová epidemie CORONA VIRU – COVID – 19.

Vláda České republiky vyhlásila v březnu 2020 pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru nouzový stav, kde mimo jiné byl následnými opatřeními nařízen zákaz pořádání akcí s účastí veřejnosti.

Z výše uvedených důvodů se zastupitelstvo obce rozhodlo letošní výročí ukončení 2. světové války a vzpomínkovou akci

s pietním aktem k uctění zabitých místních občanů pro veřejnost nepořádat a provést je v úzkém okruhu zastupitelů obce v souladu s vyhlášením Vlády České republiky z 12. března 2020 k nouzovému stavu.

Představitelé obce uctili toto významné výročí v pátek 8. května. 2020. V 9:00 hod. u Základní školy v Kožušanech byl zastupiteli obce položen věnec. Potom zastupitelé odjeli na Charvátský hřbitov, kde položili věnec na společný hrob zavražděných kožušanských občanů

Na závěr byl věnec položen na pevnůstce v Olomouci – Slavonině, místě popravy našich občanů. Zde přednesl pan Ivo Juráš, majitel této pevnůstky, krátkou řeč připomínající odkaz všech obětí 2. světové války.

Poté při krátkém posezení a malém občerstvení vyprávěla paní Libuše Kratochvílová všem přítomným své vzpomínky, devítiletého dítěte na konec války a na svého otce a strýce, kteří byli mezi čtrnácti umučenými.

Připomenutí 75. výročí ukončení 2. světové války a pieta za oběti války v nouzovému stavu CORONA VIRU měla důstojný průběh.

Děkujeme všem, kteří se na organizaci této akce podíleli a také za pochopení všech občanů k výjimečnému provedení oslav letošního 75. výročí ukončení 2. světové války a k uctění obětí 2. světové války.

Za zastupitelstvo obce: Ing. Vladimír Kubisa

ČTYŘI PANDEMIE CHOLERY V KOŽUŠANECH, TÁŽALECH A OKOLNÍCH OBCÍCH

Nejenom současná pandemie koronaviru, ale podobné epidemie děsily lidstvo od nepaměti. Jednou z nejobávanějších a nejsmrtelnějších nakažlivých onemocnění byla, a stále ještě je – **ch o l e r a**.

Když se na počátku devatenáctého století u nás poprvé objevila, lidé si ji ve své bezradnosti představovali jako ducha létajícího ve vzduchu, který uchvátí do své náruče každého, kdo se mu připlete do cesty. Podobala se nestvůře plížící se ode vsi ke vsi a od města k městu. Žádný vojenský kordon ji nezadržel, žádná vrata jí nebyla dost pevná, žádný zámek či zápora před ní neobstála. Kosila lidi jako nelitostný sekáč jdoucí s naostřenou kosou lánem obilí...

Během jednoho dne – 16. listopadu 1831 – zemřeli v Blatci na č. 9 manželé Jakub a Marie Dostálovi. Bylo podezření, že příčinou jejich společného úmrtí byla neznámá nemoc, které předcházela pověst černé smrti. Přivolaný felčar ohledal nebožtíky, pak vyšel před dům a k ztichlému davu zvědavých sousedů stroze pronesl tři slova: „*Morbus cholera asiatica*“ (cholera asijská) – v mžiku byla náves liduprázdná.

Už v červnu toho roku obdrželi rychtáři všech obcí tajný oběžník, v němž se pravilo, že dosud nepoznané nakažlivé onemocnění, zvané **Brechruhr** (latinsky „*cholera morbus*“), se nezadržitelně blíží k hranicím Habsburské monarchie a může každým dnem proniknout přes Slezsko až k nám na Moravu.

Protože jak známo, se u nás nic neutají, důvěrná zpráva o nové zhoubné nemoci se rychle rozšířila a vyvolala na veřejnosti značný rozruch a neklid.

Když však začátkem října cholera skutečně smrtelně udeřila (v nedaleké obci Dub nad Moravou), nastalo mezi obyvatelstvem zděšení.

Nikdo netušil, co je čeká. V paměti měli ještě rok 1805 – 1806, kdy v souvislosti s tažením ruských a rakouských vojsk k Slavkovu a následným návratem nakažených a nemocných vojáků přes naše obce, se poprvé objevila nemoc s paradoxně krásným, až poetickým českým názvem – **hlavnička** (latinsky Typhus). V Kožušanech a Tážalech jí tehdy do poloviny dubna 1806 podlehl celkem 28 lidí.

Ted' se však odněkud šířila nová, údajně ta nejstrašnější nakažlivá nemoc, kterou kdy lidstvo poznalo.

V literatuře, která se zabývá touto tematikou, se můžeme dočíst, že první vlna cholery dorazila na území Moravy v oblasti Králík v polovině října roku 1831 a po téměř jednom roce a třech měsících svého neblahého „řádění“ začala slábnout a v prosinci roku 1832 „vyhasla“ úplně. V úmrtních matrikách existuje

záznam, který dokazuje, že první výskyt cholery na Moravě, ještě než se objevil v oblasti Králík, byl v Dubu nad Moravou, protože již 2. října 1831 zde na tuto nemoc zemřel Jakub Kosík z č. 24. Do konce listopadu se v Dubu nakazilo a zemřelo 24 obyvatel – v dalším roce pak ještě dva.

Cholera při svém postupu bývá nevyzpytatelná. Tu vyhladí celou vesnici a sousední se ani nedotkne, tu jeden dům kompletně vymře, děti, dospělí, všichni – a hned vedlejší chalupa zůstane netknutá.

Přesně tak se chovala i na svém prvním tažení v našich končinách. Drahlovu se například vyhnula zcela (jak ale dále uvidíme, s nevídanou razancí tam udeřila v roce 1849). V Kožušanech bylo jen jedno úmrtí, v Charvátěch tři, v Čertoryjích pět, v Nemilanech dvanáct a ve Slavoníně šestnáct. Urputněji však nákaza zasáhla Blatec s osmadvaceti oběťmi a Tážaly s jednadvaceti, včetně celé šestičlenné rodiny Floriána Pavlíka, čeledína na gruntě č. 9. Během jednoho týdne zemřely jeho čtyři malé děti: jednoměsíční Anička, dvouletý Toník, šestiletý Matěj a osmiletý Jakub. Nakonec zemřela také jejich matka Kateřina i otec Florián.

Na území Olomoucka si cholera v tom období vyžádala 947 lidských životů – na celé Moravě zahubila 28 169 osob.

Příčinu cholery tenkrát nikdo neznal, ale stejně tak jako dnes v souvislosti s nemocí covid-19, tak i tehdy byla zavedena mnohá preventivní opatření (ochranné kordony vojska, zákaz konání trhů, uzavření krámů a obchodů, asanace studní, kontumace zvířat, izolace nakažených měst, apod.), měla však nulový účinek. Dá se říci až záporný. Strach z nákazy, hrůza z nemoci a zármutek pozůstalých ochromovaly veškerý život. V napětí mezi prostým lidem se snadno uchytila myšlenka, že cholera je vynález mocných na hubení lidu.

Buď jak buď, došlo to tak daleko, že 10. října 1832 císař František I. vydává nařízení, jímž ukončuje všechna dosavadní ochranná opatření, neboť, jak znělo oficiální vysvětlení: „*posléze působila tato ustanovení nepříznivě na obchod a provoz i pilnost řemesel, podkopala blahobyť jednotlivců a odňala tisícům dosavadní výdělek*.“ – jaká podobnost se současným rušením opatření proti koronaviru.

Než se stačila postižená města a obce vzpamatovat, vzplanula po čtyřech letech, v roce 1836, další cholera pandemie, v pořadí již druhá. Za třináct let (1849) pak dorazila třetí, ta nejničivější a v roce 1866 čtvrtá, která byla u nás poslední. Tu na naše území zavleklo nakažené německé vojsko během prusko – rakouské války u Hradce Králové a u Tovačova.

Kolik obětí si vyžádaly všechny čtyři pandemické vlny v uvedených obcích, nám nejlépe napoví následující tabulka:

Počet zemřelých v během čtyř pandemií cholery				
	rok 1831-32	rok 1836	rok 1849	rok 1866
Kožušany	1	26	5	31
Tážaly	21	5	1	12
Blatec	28	1	3	0
Charváty	3	6	2	18
Drahlov	0	1	48	1
Čertoryje	5	1	12	2
Nemilany	12	2	33	34
Slavonín	16	0	72	1
celkem	86	42	176	99
celkem si v našich a okolních obcích cholera vyžádala 403 obětí				

Cholera napadení Drahlova v r. 1849 bylo tak rychlé a zničující, že během 29 dní (od 12. 7. do 10. 8.) vymřela pětina tamních obyvatel. Umíráček nepřestával vyzvánět. Každý den byl vypraven na charvatský hřbitov jeden i více pohřbů – 25. července dokonce osm. Zasypaný hrob se na druhý, nebo na třetí den znovu vykopával – proto se první oběť v rodině pohřbívala do větší hloubky.

Drahlovští občané dodnes, i po tolika letech, na tuto smutnou událost nezapomínají. Každý rok první srpnovou neděli v sedm hodin ráno jdou od místní kapličky průvodem do kostela do Charvát, kde se koná za 48 obětí cholery z roku 1849 mše svatá.

K dokreslení atmosféry života v období výskytu cholery a k přiblížení nešťastných osudů, jaké tato nemoc přinášela na svém tažení, předkládám čtenáři kratičký příběh, který mě kdysi vyprávěl učitel Milan Lenoč rodák z Tážal:

Nemocného šestašedesátiletého Kristiána Psotu chalupníka na výměnku v Tážalech č. 13 přišel navštívit jeho příbuzný Kašpar Psota čtyřiapadesátiletý vysloužilý voják a sedlák z Charvát č. 17. Kristián ležel v kuchyni na kanapi a přesto, že příjemně hrálo podvečerní srpnové sluníčko, byl celý zakrytý vysokou péřovou duchnou.

Asi po půlhodině, když už se Kašpar chtěl loučit, zeptal se ho nemocný tichým unaveným hlasem: Kašpo, mesliš že ož si pro mě přende zobatá, mesliš že mám cholero, te se v tym přece, jako starý voják, veznáš?

„Kristine, co tě to napadají za divny myšlenke, deť te seš zdraví jak havran. Kdebes měl cholero, tak be ti mosele černat nehte.“

Při loučení mu Kristián chtěl podat ruku, a když ji vytáhl z pod peřiny, teprve teď Kašpar viděl, jakého faux pas se dopustil – nejenom nehty, ale i prsty nemocného byly celé černé...

To se stalo 28. srpna 1866 a 1. září Kristián Psota zemřel.

Příběh však ještě nekončí – má smutnou pointu:

Kašpar Psota se na své návštěvě v Tážalech nakazil a 9. září nákaze podlehl. Myslel si nebohý, že jeho, starého vysloužilého vojáka, který se nebál ani Turka, nemůže nějaká cholera zdolat. Protože tehdy ještě proti ní nebyl žádný lék, dokázala to hravě během pár dní.

Na doložení pravdivosti této tragické události předkládám dva matriční výpisky, jeden z tážalské a druhý z charvatské knihy zemřelých s datem úmrtí a jmény zesnulých Kristiána a Kašpara Psoty. Třetí obrázek je kopie jedné stránky z kožušanské úmrtní matriky z roku 1866, která dokumentuje, že během pouhých čtyř dní od 23. do 27. srpna, zemřelo v Kožušanech osm lidí na cholera. Podobných je v matrice několik dalších stránek.

V první kolonce tohoto dokumentu je zapsán rok, měsíc a den úmrtí a pohřbu, v další pak číslo domu a v největší kolonce je jméno zemřelého a jeho rodinné poměry. Ve třech předposledních úzkých sloupcích je uveden počet dnů, měsíců a roků, kterých se nebožtik dožil, a do posledního sloupce se zaznamenávala příčina úmrtí. V našem případě je od vrchu až dolů napsáno – cholera.

Kolébku této nakažlivé nemoci byla Přední Indie, konkrétně oblast na společné deltě veletoků Gangy a Brahmaputry na území dnešního Bangladéše. Zde byla cholera známá od nepaměti – do roku 1817 ale hranice své vlasti neopustila. Tímto rokem však počíná její tažení do východních i západních hranic celé Asie a její šíření budilo svou obrovskou úmrtností velkou hrůzu a paniku.

Od roku 1829 poprvé indická cholera proniká do Evropy a posléze expanduje do celého světa.

V několika pandemických vlnách postihla téměř veškeré lidstvo a skosila na sto milionů lidí.

Jak se mohlo stát, že cholerové bakterie, po věky věků poutané k srdci Indie, se najednou krok za krokem rozšířily po celé zeměkouli? Odpověď je prostá.

Nevidanou silou se cholera rozjitřila od doby, kdy indická knížectví upadla pod anglickou nadvládu.

Rozpínavost Angličanů a počínající čilá obchodní komunikace mezi indickým subkontinentem a ostatním světem byly těmi prvními podněty nebývalého rozšíření cholerové vlny smrti.

1866 Paplanben 23 28	13	Psota Kristián Psota	1	18	1866 Paplanben 23 28	1866 Paplanben 23 28

1866 Paplanben 23 28	13	Psota Kristián Psota	1	18	1866 Paplanben 23 28	1866 Paplanben 23 28

1866 Paplanben 23 28	13	Psota Kristián Psota	1	18	1866 Paplanben 23 28	1866 Paplanben 23 28
1866 Paplanben 23 28	64	Psota Kristián Psota	1	18	1866 Paplanben 23 28	1866 Paplanben 23 28
1866 Paplanben 23 28	66	Psota Kristián Psota	1	18	1866 Paplanben 23 28	1866 Paplanben 23 28
1866 Paplanben 23 28	36	Psota Kristián Psota	1	18	1866 Paplanben 23 28	1866 Paplanben 23 28
1866 Paplanben 23 28	18	Psota Kristián Psota	1	18	1866 Paplanben 23 28	1866 Paplanben 23 28
1866 Paplanben 23 28	66	Psota Kristián Psota	1	18	1866 Paplanben 23 28	1866 Paplanben 23 28
1866 Paplanben 23 28	46	Psota Kristián Psota	1	18	1866 Paplanben 23 28	1866 Paplanben 23 28
1866 Paplanben 23 28	18	Psota Kristián Psota	1	18	1866 Paplanben 23 28	1866 Paplanben 23 28
1866 Paplanben 23 28	14	Psota Kristián Psota	1	18	1866 Paplanben 23 28	1866 Paplanben 23 28

Současně pak k jejímu rozvlečení přispívaly hinduistické pouti do posvátných měst Hardvaru či Džagannathu, při nichž se sešlo na sto až dvě stě tisíc duší ze všech končin. Poutníci konali cestu delší dvou set kilometrů, trvající měsíc i více, stěsnání v úzkém prostoru. Únava, nečistota, špatná strava a hlavně absence hygieny chystaly choleře tisíce obětí.

Pro Evropu se staly nebezpečnými muslimské pouti do Mekky. Je prokázáno, že právě ony byly příčinou zavlečení některých pandemií na náš kontinent.

Po souši z Indie přes Afganistán, Irán a Rusko se putování cholerové epidemie protáhlo na dobu více jak dvou let. Otevřením Suezského průplavu (17. 11. 1869) však nákaza nalezla do Evropy novou, kratší cestu, ale to už byl objeven původce cholery – bakterie „Vibrio cholerae“ – a nákaza se začala úspěšně potírat a léčit. Přesto u nás ještě jednou udeřila. 16. února 1885 na ni zemřel osmnáctiletý Josef Chytil z Kožušan č. 55

Milan Ženčák

Moje maminka Jaroslava Dunajová (rozená Soušková) se narodila 19. června 1953 do rodiny Jaroslava a Zdeňky Souškových jako čtvrté a poslední dítě. Měla tři bratry, nejstarší Zdeněk, poté Pavel a nejmladší z kluků je Jiří. Dětství těchto sourozenců bylo spokojené

a plně rošťáren. Maminka byla od kluků vedena a musela dělat to, co oni – např. pískat na prsty, ložit po stromech a skákat do "řízků" z řepy, kdy babička Zdeňka musela zažívat perné chvíle se čtyřmi cukrem olepenými ratolestmi. A zvláště s dlouhými vlasy mojí maminky.

Své spokojené dětství trávila v Tážalech, ale také si ji hodně brával na výlety strýc Fr. Hanák, bratr babičky, neboť holčičku neměli.

Díky odboji dědy Jaroše hodně cestovali i do Jugoslávie, kde měl děda spoustu přátel z války.

Na základní školu chodila do Kožušan. Druhý stupeň, nevím, jestli jezdila jako já do Nemilan.

Tady končí dětství a začíná dospělost. První její zaměstnání bylo v čokoládovně Zora a poté pracovala ve Fakultní nemocnici Olomouc na sterilizaci kapaček. To byl konec 60. a polovina 70. let.

V tomto období maminka prožívala lásky, někdy i rozchody a zklamání, ale hlavně mládí v plném proudu, kdy také poznala mého tátu Ladislava Dunaju. V březnu 1977 měli svatbu. Bydleli společně u babičky a dědy Souškových. Já se narodila v roce 1977, bratr Ladislav v roce 1980.

Ve stejném roce se moji rodiče odstěhovali do obecního bytu v přístavbě Kulturního domu v Tážalech. Od roku 1980 až do roku 2011 maminka pracovala na obecním úřadu jako správce. V roce 2011 se naši přestěhovali do opraveného rodného domku v Tážalech č. 12. Opuštěný obecní byt poté posloužil potřebám mateřské školky.

Největší její celoživotní zálibou a láskou byly děti. Byla chůvou mnohým malým capartům z Tážal, kteří dnes jsou již babičkami či dědečky. Ráda pomohla a pohlídala i ve své dospělosti.

Proto se jí svět stal rájem v roce 2010, kdy se stala babičkou Honzíčka a v roce 2013 Filípka. Čas strávený v jejich společnosti ji naplňoval štěstím a spokojeností, vnoučátka ji milovala.

Mezi další její záliby patřilo cestování, výlety a zábava s kamarády. Nebylo pro ni důležité kam se jede, ale s kým. Ráda se účastnila akcí pořádaných v naší obci a vždy se na ně řádně připravovala, například na masopustní rej a ples.

Ráda také jezdila na kolečkových bruslích, kole a později přešla ze zdravotních důvodů na elektrickou koloběžku.

A právě zdraví maminku v jejím životě hodně potrápilo. První problémy měla již v roce 1996, poté bylo vše zažehnáno a my všichni si oddechli. Věřili jsme a doufali, že se jí zdraví vrátilo napořád.

Ale v roce 2012 se zdravotní problém objevil znovu, po operaci a chemoterapii se zdálo, že je vyřešen – avšak po pěti letech klidu, v roce 2017, se dostavila další, ta největší rána osudu. Od té doby toho chudinka zkusila a vytrpěla tolik, že jsem si často říkala proč? A aby toho nebylo málo, tatínkovi v roce 2019 zjistili stejnou nemoc, ale ve velmi zlém a pokročilém stavu. Táta byl také bojovník, takže už byli doma bojovníci dva. Ani jsem nebyla schopna říct mamince veškerou pravdu o tatínkově zdravotním stavu, abych jí neublížila. I jeho odchod jí nepřidal.

To, co jsme společně absolvovaly od roku 2012 a co všechno musela vydržet až do konce své životní pouti, by vydalo na mnoho a mnoho stran. Byla obrovskou bojovnicí, která pravdu nepřiznala a šířila kolem sebe jen samou radost a optimismus.

Tolik slov o mé nejdražší a nejmilovanější a trpělivé mamince, kamarádce a vrbě, v tom dobrém smyslu slova – ženě s velkým srdcem.

Tolik o kamarádce mnohým z vás a pro mnoho dětí z naší obce o tetě Dunajové.

S láskou dcera Gábi

Dne 6. června 2020, na svátek patrona obce Tážaly sv. Norberta, odešla naše milá kamarádka, dobrý člověk, Jaruška Dunajová. Léta nás provázela její všudypřítomný optimismus, úsměv a obětavost. Milovala lidi kolem sebe a svou rodnou obec Tážaly, pro kterou léta pracovala a sloužila jí. Za to vše jí patří obrovské díky. V našich srdcích bude žít dále.

Petr Mazal a pracovníci obce

FURIC CUP 2020 – Tradice chtějí žít, ale ....

Naše obec a její občané se tady snaží žít nejenom v pohodě v rodinných kruzích, ale také kulturními a sportovními aktivitami. Jednou z novodobých společenských činností je bezesporu Furic cup, závodů traktorů a malotraktorů s velkým sportovním nasazením závodníků i jejich „doprovodných týmů“ tak, jak to známe třeba na zveřejněné Formule -1. Tato akce je také doprovázena spoustou legrace, dobrou náladou a velkou nabídkou jídla a pití. Díky tomu Furic cup získává stále více na popularitě, což dokazuje hojná účast veřejnosti nejen z naší obce, ale i ze širokého okolí.

Letos ve druhou červencovou sobotu se měl uskutečnit již její devátý ročník, avšak bohužel tomu tak nebude. Důvod je prostý CORONA VIRUS – COVID – 19.

Příprava takové akce je dost náročná a měla začít už v březnu. V té době naše vláda vyhlásila dne 12. března 2020 pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru **nouzový stav**, kde mimo jiné byly následnými opatřeními nařízeny omezení takovýchto aktivit. Doba ukončení nebyla jistá, zvláště když se později hovořilo o druhé vlně této pandemie. Z těchto důvodů jsme se rozhodli Furic cup letos nepořádat. Je nám to velice líto. Věříme, že to pochopíte, že neztratíme Vaši přízeň a dá-li pán Bůh zdraví, zase a rádi se sejdem příští rok 10. července 2021 v Kožušanech na hřišti za tratí.

Za organizátory: František Poučinský

NAŠI JUBILANTI

Červenec:

Hirschnerová Alžběta	90 let
Bazgerová Eva	87 let
Nakládalová Drahomíra	87 let
Gajdová Anna	83 let
Mrázková Marie	82 let
Kolečář Josef	80 let
Kovářová Dagmar	80 let
Richter Radim	70 let

Srpen:

Chmelová Ludmila	96 let
Thomas Josef	86 let
Franková Božena	85 let
Kratochvílová Libuše	84 let
Šmakal František	70 let
Rolencová Marie	70 let

Září:

Zedková Emilie	84 let
Lakomá Miloslava	81 let
Hanáková Marie	70 let
Soušek Jiří	70 let

VZPOMÍNÁME

Kratochvíl Vlastimil
†21. 5. 2020 (86 let)

Dunajová Jaroslava
†6. 6. 2020 (66 let)

Procházková Ludmila
†2. 7. 2020 (88 let)

Čest jejich památce!

SLAVNOST SV. NORBERTA

Slavnost sv. Norberta spojená s průvodem občanů k jeho soše v poli na kopci za Tážalami se poprvé novodobě uskutečnila před dvěma roky. Úspěšně tak navázala na starou tradici datovanou z konce osmnáctého století.

Zatímco prvního průvodu v roce 2018 se zúčastnilo asi šedesát věřících, letos 6. června byla účast již dvojnásobná. Hned vedle sochy byl postaven jednoduchý polní oltář, kde dubský pan farář Jan Kornek odsloužil za všechny žijící i zemřelé tážalské a kožušanské občany mši svatou.

Krásnými slovy seznámil také všechny přítomné s životopisem sv. Norberta. Na závěr při malém občerstvení a přátelském posezení se všichni mohli kochat nádherným pohledem, ať už k západní straně na „Hanácké Mont Blanc“ – kopec Kosíř (422 m n. m.) – nebo na východ na nádhernou siluetou Svatého Kopečka s pokračujícím panoramatem zalesněných Hostýnských vrchů s kopulí poutní baziliky na sv. Hostýně.

Až teprve náhlé setmění, zablesknutí a zaburácení přinutilo všechny „poutníky“ rychle se rozejít do svých domovů.

M. Ž.

Mgr. Michaela Sigmundová, Ph.D.

advokátka a zapsaná mediátorka se sídlem v Praze 5

Dovoluji si oznámit otevření pobočky advokátní a mediační kanceláře v Tážalech č. p. 63. Poskytuji právní služby v oblasti občanského, rodinného, pracovního, správního, insolvenčního práva, vymáhání pohledávek, převody nemovitostí, zastoupení u soudu a také mimosoudní řešení konfliktů prostřednictvím mediace. Více informací lze najít na <http://www.ak-sigmundova.cz/>

V případě zájmu o schůzku mne prosím kontaktujte předem na tel. čísle +420 774 277 429 nebo na emailovou adresu advokat@ak-sigmundova.cz za účelem sjednání termínu

VÍTÁNÍ NOVÝCH OBČÁNKŮ

Ze známých důvodů se letošní vítání malých občánků nekonalo 8. května, jak je už několik let tradicí, ale odbývalo se až 18. června v odpoledních hodinách v zasedací místnosti na Obecním úřadě. Rodiče byli pozváni se svými ratolestmi postupně po dvaceti minutách, aby mohl být slavnostní akt uspořádán s každou rodinou zvlášť. Vše probíhalo v komorním duchu a příjemné atmosféře.

Na památku a také pro zveřejnění v místním Zpravodaji byly pořízeny fotografie malých oslavenců. Na snímcích jsou zobrazeni zleva doprava, tak jak jsou jejich jména zapsána v pamětní knize.

